

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA
DONARÀ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobarà en tots los kioscos y demés llochs de venta de periòdichs
Número solt: 5 cèntims; número atrassat: 10 cèntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

IL RENEGATTO

Como Don Balentin Gome...S era aqí ¡haj!... otro Gomez

Funda con cingular tino EL MOBIMIENTO... Alfonsino

Y bet aí al gran Tenorio de carlistofobia emporio

Pronto oió el infelis neo qe le desian... ¡Te beo!

¡Jesus! Qe balentonada! a Obispo muerto... ¡lansada!

Triste i repujnante fin el del neo Balentin... Titella 97.

Historia breu y senzilla d'un catòlich-alfonsí,

qu' ha fet la mort del galapat. ¡Deu perdó a Don Valentí!

Saben ja de sobras nostres estimats lectors, que *El Movimiento Católico*, lo periódich que 's deya fundat per lo primer Congrés Católich espanyol, y órgano del Episcopat y representant de la política del Lleó XIII, ha mort. La seva vida y miracles están gráficamente compendiats en lo dibuix que en la primera plana ha estampat lo sandunguer deixeble del MESTRE TITAS, en Titella.

Son director D. Valentí Gómez, se despedeix del públich llevant tristos laments salpicats d'un que altre llampech saturat d'odi contra la causa carlista.

¿Per qué no havém de consedirli lo dret del pataleix?

D. Valentí buscava, no la benevolencia dels Prelats á qui sols ensalsava quan l'hi convenia, sino algo de més profit particular seu; 'ls buscava la bossa.

Lo poch espay de nostre senmanari ens priva de insertar íntegro l'article de D. Valentí, pero, llaugerament, procurarém tréurali punta y comentar alguna de las sevas frases.

Després de senyalar la indiferencia ab que 'l reberen algunas *ilustres dignidades* y la premsa católica y de fer referencia á la alocució del Pontífice á la peregrinació obrera espanyola, explicant á la seva manera aquell discurs y las grans esperansas de prosperitat material que esperava dels consells de S. S. sobre 'l respecte als poders constituïts, assegura que en lo Congrés Católich de Zaragoza, *va tractarse ja de la desaparició de «El Movimiento Católico»*.

De modo y manera que, *El Movimiento*, órgano dels Congressos Católics, ja feya nosa, ja destorbava ans de celebrarse lo según d'aquests. Per lo vist, D. Valentí havia somiat lo de *órgano del Episcopat*.

¡Ja era somiar!

¿De qué l'hi haurá servit al senyor Gómez lo refregarnos pe 'ls bigotis tantas vegadas la alocució als peregrins espanyols y lo servirnos á calderadas los mensatges á la Regent per l'Episcopat, per venir al fi á quedar reventat com una cigala y cantar la palinodia contra las mateixas dignitats ab qui s'amparava?

Apesar dels seus esforços en profit de las institucions ¿no ha pogut lograr d'aquestas una *petita* subvenció per continuar la tasca, ja que, según D. Valentí, los qui debían ajudar-lo y protegir-lo s'han portat tan malament, que ja en lo según Congrés Católich tractavan de ferlo desaparèixer? Ab quanta veritat se diu que dels traïdors tothom ne fuig.

Fins las institucions ne fugen.

Pero, *allá se las haya* D. Valentí ab lo Episcopat, pero, lo que no podém passar per alt, es lo desvergonyiment ab que se las enfila contra lo difunt Primat de las Espanyas, Emms. Cardenal Monescillo, sens dupte perque aquest no pot defensarse, imputantli una palpable oposició á las doctrinas proclamadas per lo Papa.

¡Barra més colossal no pot donarse!

Dígui d'una vegada D. Valentí que 'l tret l'hi ha surtit per la culata, y que lo que pretenia era servirse dels Prelats per arrastrar adeptes y arrossegarlos per las escalas del palacio d'Orient; pero com que ha fet una pifia, are ni sisquer las institucions l'hi agraeixen lo paper deshonorós y ridícul.

Y no es menos ridícul l'afirmar que, sent de veras no haver caigut quan la condemnació del Emms. Cardenal Monescillo, puig llavors hauria semblat la *caída gallarda* dels gladiadors romans....

¡Casi ens venen ganas de riurer!

A nosaltres, donchs, ens fá avuy l'efecte de la caiguda d'un pallasso de *Circo Ecuestre*.

Y en quan als salivassos que prenent llensar als carlistas, debém dirli que no 'ns fan por.

Sols l'hi concedim los honors de gos petener, quan prenent mossegarnos lo taló de la sabata. Que 'ns lo mirém ab cert desenfado ó, tot lo més, l'hi apliquém la punta de la bota á la part trasera.

Y ja es prou molestia encare.—SAID.

CUENTO HISTÓRICH-INTERESSANT

Lo lloch de la escena es un prat tapisat de fresca herba y ab umbrosos rouras; una font qual aigua fresca y regalada fá venir una gana de tots los diables. Cinch personatges ajeguts en la molsa formant un círcol y, al mitj, unas estoballas plenas de talls de llangonissa, bossints de pá y unas platas carregadas de perdius rostidas y la botella, moble netament catalá, que xerrican ab verdadera devoció aquells cinch personatges, un d'ells eloqüent diputat y autor d'un fusell que fará bona campanya, temps esdevindre.

Pels voltants, camps sembrats de faijol, (pel faijol endevinaréu la població hont se desarrolla la escena) montanyas cubertas de verdor, y un sol seré, bonich, riatller, que convidava á xalar-sela qu'era un contento.

De aixó, fá pochs días.

Entre trago y mossegada, la conversació va caurer sobre 'ls assumptos del día, y sobre la més ó menos possibilitat de la intervenció, no del *yanks*, sino dels carlistas en los assumptos d'Espanya.

Un d'ells, lo diputat, que podia estar enterat del assumpto, va ser preguntat, poch més ó menos ab la següent forma:

—Vosté, senyor.... Fulano, podría treurens de duptes y de caborias. ¿Quinas resolucions s'han pres en Lucerna?

Lo diputat, que no té pél de tonto, va responder lo següent, remoyentse una mica sobre l'herba, com buscant una posició més cómoda, clavant mossegada á un tall de llangonissa salpicada de tallets de cansalada virada que 'ls àngels hi cantavan:

—*Pues, señores*; hi havia constituïda en Z.... al comensar la passada guerra, una comició composta de cinch individuos destinada á fer una grossa compra de fusells. Los cinch s'havían jurat lo secret y sols faltava qui marchés prompte ab los diners á adquirirlos.

U. d'ells, lo president, recordantse que cert capitá l'hi havia dit un día que estava disposat á servirlo sempre que se 'l necessités, va dir:—Jo buscaré una persona de confiansa; puig me sembla que 'l capitá don Zutano 's prestará á secundar nostres plans; m'ho té promés.

Y tal dit, tal fet. Se presenta lo president á casa del capitá don Zutano y l'hi diu:—Mira, noy, necessito de tú aquest favor. Aquí tens los quartos, arreglat com puguis, y es l'hora de que cumplis la paraula.

Y 'l capitá va pendre 'ls quartos, va demanar la llicencia y 's disposá per ausentarse á cumplir la paraula promesa.

Tot marchava com sobre rodas, quan als tres días, se presenta lo capitá á las oficinas militars á recullir la llicencia y un oficial, amich seu, l'hi diu á cau d'orella:—Dech dirte que 'l Capitá general ja sab que vas á comprar armas.

Un llamp que hagués caigut á sos peus no 'l haguera sorpres més. Pro 's va contentar en somriure y sortí escapat cap á casa 'l president y l'hi esplicá lo succehit.

—¡Me deixas parat, noy! pero no puch duptar de cap dels companys. Tots ells están complcats y han donat quartos.

—Será lo que tú vulguis—va dir lo capitá,—ja sabs que jo no retrocedeixo may, pero vull

una sola condició: juram que no dirás res á tos companys.

—Ho juro—respongué 'l president.

—Donchs, demá, reuneix la junta; jo 'm presentaré, y no t'admiris de lo que diga.

—Ho faré, y confio ab tú.

Estava l'endemá reunida la junta, quant entra 'l capitá y després de saludar á tots atentment, los diu:

—Es veritat que jo havia promés fer la compra dels fusells, pero, maduradas las cosas, he pensat que no devia fer traició á la bandera que vaig jurar un día; per lo tan, no puch servirvos, en tan vos demano dispensa per faltarnos á la paraula, y com amich, estich á las vostras ordres.

L'endemá, va presentarse á las oficinas lo capitá per despedirse dels amichs, y 'l mateix oficial que 'l día anterior l'hi havia descarregat á cau d'orella aquella noticia, altre volta se l'hi acostá y va dirli ab veu baixa:—Dech dirte que 'l Capitá general ja sab que no vas á comprar fusells.

Lo capitá va somriure novament al veure que la estratagema havia sigut de primera.

Lo mateix día va surtir en l'esprés cap á Fransa, y al despedirse del president de la junta, va dirli:

—Ja veus com per confiansa que tinguis ab los teus companys, t'has de guardar d'ells.

—Que vols que t'digui, Zutano, no dupto d'ells, y per altre part palpo las provas....

—¡Qu'ets ignocent!—va dirli lo capitá:—¿no veus que 'ls teus companys son casats.... y en secret ho contan á la dona.... y la dona ho diu.... al mossen.... ó á la amiga.... y ¡vamos! que lo millor es callar.

Y lo diputat, mirantse als seus quatre amichs ajeguts y ab la boca badada escoltant lo seu relato, per cert interessant, los va dir:

—Per lo tan, vosaltres sou casats.... ho diriau á la dona.... aquesta ho diria, y ¡es tan difícil callar las cosas á la esposa....!

Y esclafint tots la riatlla, continuaren cebantse en los talls de llangonissa y 'l rostit y ab lo vi y ab l'aigua.... aquella aigua tan fresca y regalada que abundantment llensan las innumerables fonts que rodejan la pintoresca, la alegre, la atractiva vila de....—O. LOT.

GUERRA Á FLISTIS

Mos estimats convehins
alegres, tranquils y fins
del poble de Castellar:
¿No tenui gens de sospitas
que en las columnas d'«Titas»
en Flistis se 'ns vol rifar?

No ha mogut poca masega
aquet carlinot de pega
en aquesta població.
Aixís que arriba 'l diari
á Ferrer l'hi entra desvari
¡alló es una professó!

¿Quí será aquet cap de ronya
que ab tanta poca vergonya
ve aquí á buscarnos rahóns?
¿Será fulano? ¿Es zutano?
¿No podría ser mengano?
¡Y així estém de confusions!

Uns diuen si es en *Pellas-so*
altres si es un tal *Verga-so*
y alguns si es un *Home et*.
Y hasta conech qui assegura
que un *senyó* d'alta estatura
per trás cantó 'ns fá l'arquet.

¡Aixó es una tortura!
La *llántia de sepultura*
está que trina ¡ab rahó!
Per que ¡espanteus! s'enrahona
que hasta fins la majordona
hi te participació.

També 's diu que en tal sardana
hi balla alguna sotana
y á fe de neu, que no ho crech....

pero 's diuhen tantas cosas
que si enrahonas, t' esposas
que 't fassin un xiribech.

¿Voleu saber qui es en Flistis
per aplicarli el Pax Christis?
donchs, seguiu lo consell meu.
Agafeu al MESTRE TITAS (1)
y sense gastar chinitas,
que ho digui, ó 'l garrotajeu.

JOTA PE.

Castellar, 20 Octubre 1897.

(1) Cuidado mestre. Aquí aném armats ab fusells Llorens, per lo tan, hi haurá tornas.—N. de la R.

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

Vamos, noys, á veure cóm van las llissóns y cóm haveu passat la senmana, perque'l Papa's fa vell y es necessari aplicarse molt, pro molt. Y ademés, la patria necessitará promte nous elements, perque la joventut sufreix avuy una filoxera terrible que la corca y la mata..... y vosaltres sou la esperansa de días venturosos en que'l sol ha de lluhir ab tot lo seu esplendor..... ¡Ay, ay! ¿Qué fas tu Titella? ¿Qué rius? ¿Que t' has proposat burlarte de mí y distraure 'ls teus companys? Vina, Titella, y agenollat perque..... barrrrrr..... ¿qu' es aquest paper caragolat que portas entre mans?

—¡Perdó, senyor Mestre!
—¿Qué son aquests ninots?
—¡Ay! senyor Mestre, no m' estiri tan la orella.....aaaaaaayyy!.....
—Digam, desventurat, ¿qu' es aixó?
—Es que, com vosté 'ns ensenya, los lliberals son tan maulas y tan dolents, he fet aquests ninots per enviarlos á Don Valentí Gomas, perque s' enrabies molt y agafés un bon mal de ventre.
—No tan, Titella, no tan. Has de ser més caritatiu ab lo próxim, no 'ls deus voler cap mal.
—¿No veu, senyor Mestre, que 's havia tornat lliberal d' aquells tan redimonis?
—¿Cóm dius?
—Sí, d' aquells tan redolents que 'n diuhen católichs lliberals; que 's disfressan d' homes bons.

—¿Y don Valentí, aquell carca d' altres temps, s' havia tornat tan poca solta?
—¡Uff! senyor Mestre: Aquest home s' havia posat al Sant Pare per montera, s' havia calat la religió per botas, y s'havia carregat á la esquena totas las mitras, báculos y solideos morats que hi havia fins á la fecha, y no hi havia pas ni Bisbe, ni Cardenal, ni Papa que l' hi tossís. Ni en Romero ab l' assumto de la viuda de Cánovas y la Regent ha usat de més barra que Don Valentí. ¿Veu, senyor Mestre?..... Per aixó l' hi he pintat aquests ninots; y encara que jo no sé pas lo castellá, no puch menos de ferli la grilla.
Bé, silenci y al avio, qu' es tart.

Com deya l' altre día, los gramátichs anomenan verb regular al que ademés de conservar las lletras radicals del infinitiu en tots los temps, números y personas, tenen totas las terminacions conforme á una de las tres conjugacions dels verbs TRAGAR, ROBAR, EMPASTIFAR, que avuy son verbs tan regulars, que pareixen inventats per lo actual sistema de gobernar.

Per exemple: Los goberns lliberals se 'ns tragán y se 'ns tragarán..... si avans no fem que 's traguin una bayoneta ben esmolada. Los dinástichs ens robarán los forros de la butxaca si no 'ls enviém á Fernando Poo á que 's robin ells ab ells. Nos han empastifat de tantas llibertats, que fins las institucions s'hi empastifan qu'es un gust.

Lo verb irregular es aquell que en alguns dels seus temps, números y personas, s'aparta de las reglas dels regulars; de la mateixa manera que las personas que han rebut una bona y santa educació, ve un temps (y no del verb), que's passen al partit lliberal, deixant de ser regulars per convertirse en irregulars y hasta irregularisadors y tot.

Y's coneixen los verbs irregulars en que cambian las lletras radicals en varios temps y personas, com se coneixen los lliberals si estudiém los fets de la seva vida é historia.

Gracias á Deu, los verbs *irregulars* abundan més á Castella que en Catalunya, y fins hi abundan més las *irregularitats*, sens vulguer dir, per aixó, que aquí no n'hi haigin, puig sobre aquest particular podria il·lustrarnos molt en Planas y Casals, en La Llave y en Samaranch.

Pero, ab tot, y per no ser menos, tenim verbs *irregulars*. Exemple: *Dir, fer, riurer y caurer*, ab quals verbs en Titella, que avuy no sé lo que l'hi passa, ens farà l' obsequi de fernos alguna oració.

—Mira, Titella, si't portas bé, y 'ls demés estant ben quiets, us portaré lo día de Sant Carlos á veurer nostre Rey, y us hi presentaré.

—¡Viva 'l Rey! ¡Viva 'l Reecey!
—Eps, noys, silenci y no emboliqueu la troca. Feu bondat, veniu dissapte ab lo vestit nou, y..... ja ho veurém.

—Digas, Titella, digas.
—Si *fer, caurer, riurer y dir* son tres verbs *irregulars*, regulars no han de tenir de segú, totas las parts.

—Ves seguint, Titella, ves seguint.
—Un día un *subjecte* DEYA (y aquest deya, es del verb *dir*) que *ell cás dels carlins no FEYA, que sols al veurels, ja REYA sens poguerse detenir.* Y pensant que molt l' hi esqueya, un día llensá un mal mot, quan, ¡puff! sent una boleya que sens sapiguer d' hont QUEYA l' hi mesurá un carlinot.

—¡Titellal ets un espasa. Vaja, lo dit; dissapte veniu mudats; jo 'm posaré la levita y 'l copalta, y á veure á S. M. Don Carlos de Borbón falta gent.

DESDE LA SEU D'URGELL

Sr. Director de LO MESTRE TITAS.

Preguntava un día lo gran Aristóteles ¿quina es la causa perque en Africa hi haigi tans monstres? Y éll mateix se respongué que, sent escassos l' aigua y 'ls abeuradors, en aquests se reunían animals de totas especies y entrant en desitj, s' ajuntavan, originantse d' aquí tans monstres.

Després d' haver donat una mirada á nostra aymada ciutat, preguntarem també per quin motiu hi ha en ella tans monstres de iniquitat y tan bretolets que ab cara de fariseus ens estant arrancant la pell, robantnos ensemps la millor penyora que 'ns deixaren nostres pares, que es la fe católica.

L' origen de la major part d' ells lo trobareu en aquestas casas..... que alardeijan de moralitat y proteccionisme, hont hi ha subjectes de *tutti colori*, resultant lo foc de totas las immoralitats y bruticies. Senyor Mestre Titas, es qüestió de cridar l' alto, ó sino se 'n va tot aixó aigua avall. Pel amor de Deu, Senyor Mestre, fassi una visita á aquesta ciutat y digui als seus honrats ciutadans que no fassin cas de alguns forasters que rodan per aquí; que no freqüentín aquestas casas en que's desafia al mateix Cel, no's ficsin sobre tot en aquestos judas moderns, católichs-lliberals ó conser-pillets, als qui l' incomparable francés Lluís Veuillot calificava del més terrible enemich de la Iglesia y dels seus ministres; dels que nostre célebre Aparisi digué que de católichs no tenían mes que la pela, y encare molt prima, per enganyar al mon, y als qui lo immortal Pontífice Pío IX anomená pitjors que los monstres de la commune de París.

Hasta un altre día, senyor Director, se despedeix son novell deixeble

UN AMANT DE LA MORALITAT.

Seu d' Urgell, Octubre de 1897.

F. D. —Si apesar dels pesars no 's tanca aquella casa..... malehida, me consta qu'hi ha una ploma molt fina que escriurá la historia *político-literaria* del triunvirat que la sosté. Será un folleto divertit y farà obrí l' ull á alguns que encare semblan cegos.
A grandes males, grandes remedios.

ACTUALITATS

Diuhen que 'n Blanco va á Cuba, per ensenyar de jugar al tresillo á n' els cubanos; ja estém tots ben arreglats: puig diu que al altre 'l rellevan avans del plasso fixat.... perque si allí continuava, aixó fora massa llarch; llarch y pesat, com el cuento aquell, del may acabar. Me 'n alegro *patilletas* (dignes d' un home més grant); veig que alló del *casi casi*, no t' ha dat bon resultat; puig que ab tantas passejadas, que per diferents costats donavas per tota la isla, n' es l' hora qu' encar, encar..... hi ha mambissos que corren perla amunt y perla avall. ¿Qué dich perla? perla ho era quan encar los lliberals com llops famolenchs, rabiosos, no l' havían enumat.... Ans que tot, á la Península la deixaren feta un clau, la espemiren ab llur rabia xuclantli tota la sanch, y quan ja tan sols semblava un cadavre, van flairar l' oreig que lo mar Atlántich ens portava dols y suau de aquella perla cubana que la Espanya aymaba tant. Y 'l mateix que un vol de abelles que al llensarse per xuclar de las flors la dols aroma no paran fins omplí el pap, aixis feren los polítichs lliberals per sos pecats; Com llops, á sobre la víctima se tiraren sens pietat, la xuclaren fins los óssos y després..... després..... es clar vingueren las consecucias; tots toquem lo resultat.... Per xó dich: ara no es perla, qu' es tant sols un tros de fanch, y aprecianthlo així, en Sagasta, crech qu' está á punt d' agafal y en el cap dels *tocinaires* tirarlo per insultals. Aixó voldría, Sagasta; pero ab tot, no ho lograrás, qu' encara que tú els hi donguis, *uns que son molt elegants y per senya portan boyna*, no ho permeterán pas may. Llavors las pagareu totas, sens valer los plors ni clams, ni us valdrán pas las promesas si no torneu lo robat.... ja cal que us poseu en guardia y aneu tocats y posats, que, segóns se pronostica se avchina el temporal.

Lo deixeble, PEPET DE LAS POMAS.

Vilanova y Geltrú, 18 Octubre de 1897.

SARRIÁ

Senyor Mestre: Després de haver fet campana, com á mal deixeble que soch, vinch avuy á donarli la lliasoneta, comensant per dirli que havém celebrat la festa major d' una manera solemne, solsament que ha anat acompanyada de alguna garrotada.

Tant las funcions religiosas com las profanas han sigut lluhidíssimas.

Lo diumenge día 3 del corrent, una comició del Círcol Carlista va anar al de San Gervasi, ahont se celebrava una solemníssima vetllada en la que hi prengueren part, ademés dels senyors Doctor Picó, La Motta, Bosque y Roma, nostres estimats consocis los senyors Rocabert, Vila, Tornés y Monforte.

En lo Círcol de nostra població, hi reyná lo major entussiasme durant las honestas diversions de la festa major, esperant tots que soni l' hora de divertirnos empayant lliberals.

Un altre día l' hi daré compte de lo que 'ns proposém fer lo día de San Carlos.

Que tirarém la casa per la finestra.

De vosté afectíssim deixeble.

NASTIS.

Sarriá, 18 Octubre 1897.

BARALLA DE CONDEIXEBLES (1)

A mon condeixeble *Pepet de las Pomas*.

Quan aprenia primeras lletras, los condeixebles més mal vistos de tots eran los que portavan *partes* al mestre, fent l' ofici de *espias*. Perque un xicot fos menyspreuat pels altres, necessitava pas altre recomendació que 'l mot d' *espieta*.

Sempre, no obstant, havia cregut qu' aixó era propi de canalleta; pro tampoch en la escola del Mestre Titas, ahont tots los deixebles son majors d' edat, hi manca un *Pepet de las Pomas*, que s' ha emprés un tan poch honorós paper.

Vaja, estimat Pepet; per més enredón que siguis çab quin dret y per quin fi has d' *espiar* al senyor mestre que "estava jo distret á classe y que no recordo las lliçons" ¿Qué n'has de fer tú, si estich atent ó no? ¿Son los deixebles los que deuen fiscalisar la conducta dels altres, ó hi ha lo mestre per cuidar-los? Mira, Pepet, que may han sigut ben vistos los que s' han ficat á calderers, no sabent ni estanyá sisquera una paella.

Y si tot parés aquí, menos mal. Pro es lo cas que t'atreveixes á imposar ta voluntat al mestre, senyalantli la vía que deu seguir per tractar als deixebles, dihentli que 'm passi forta repulsa. ¿Y qui es un deixeble, per dir al mestre que fassi aixó ó deixi de fer alló altre? ¿S' ha vist may per may en lloch un deixeble tan atrevit y *farolero*, que 's cregui que 'l mestre necessita dels seus estímuls per cumplir la seva obligació y que li fan falta sos consells per amotllar á ells lo seu criteri y que no content ab aixó, fins *vol manarlo*? Y dich *vol manarlo*, puig qu' aixó 's desprén d' aquell vers que diu:

"Voldria que á son deixeble" etc.

Al mestre no se li diu *vull* aixó ó alló; sino que se li *demana* ab tot respecte.

Y després de tot, permetem, Pepet, que 't digui que, al interpretar la meua passada carta, has pres garsas per perdius y has convertit en gegants los molins de vent, y aixó fá molt poch *guerrero*. No oblidis tampoch qu' ha passat de moda, oficiar de *Quijote*, volgüent "desfacer agravios y enderezar entuertos."

Per últim, si fent com tú, 'm posés á donar *consells* sense demanarmels, te diria qu' en lloch de buscar tres peus al gat, repassis la Retórica y Poética, sobre tot la part que tracta dels assonants.

Ton condeixeble y S. S.

UN DEIXEBLE DE 'N TITAS.

Manresa, 18 d' Octubre de 1897.

(1) Noys, lo Mestre no vol barallas. Per cástich, els dos donareu, la próxima semana, tres planas de memoria, y las direu devant del Rey. ¡Torneu-hil!

FUETADAS

Per frescura 'ls lliberals.

Segóns telegrafian, han correspost á las diferentes fraccions del partit liberal lo següent número de gobernadors: onze amichs de Gamazo; nou del senyor Moret y 'ls demás, recomenats pe'ls demás ministros y exministros.

Si aixó no es ja la repartidora, que vingui en Sagasta y ho digui.

Y ¿quants han sigut los recomenats per donya Moralitat?

Tapa, tapa, tapa.....

Segóns noticias rebudas per conducto fidedigne, afirma nostre estimat colega 'l *Correo Español*, de Madrid, que 'n Primo de Rivera ha entaulat negociacions de pau ab los célebres cabe-cillas filipinos Aguinaldo y Llanera.

Sembla que Aguinaldo se conforma á una transacció mediant las següents condicions:

- 1.ª Una amnistia amplia per tots lcs que han pres part en la rebelió filipina.
- 2.ª Tres millons de pessos per ell y els demás separatistas caracterisats.
- 3.ª Expulsió del Archipiélach de totas las corporacions religiosas.
- 4.ª Representació en las Corts.
- 5.ª Que la mitat dels empleos civils del Archipiélach recaiguin en lo successiu en fills del país.

Y aceptadas aquestas condicions, Aguinaldo y 'ls seus companys depositarian las armas y 's firmaria la pau en Filipinas.

Y com que Aguinaldo y Primo de Rivera, continúan y debaten los assumptos, per aixó no 's relleva al segón.

Més deshonra ja no es possible.

¡Ni orellas més llargas que las del poble espanyol, tampoch.

Entre *El Nacional* y *El Imparcial* ha mediat una polémica sobre si la reina debía ó no visitar á la viuda de Cánovas, que no pareix sino que aquests dos periódichs jugan á geps fent servir de pilota á las institucions.

¡Cuán cinisme y cuánta descortesía!

Per lí *El Nacional* dispara la bomba final, y ab la desfachatez propia de 'n Romero Robledo exclama:

«Després de lo exposat, pensi cada cual qui ha de fer la visita: si la dama que otorga un títol de duquesa, ó la viuda de aquell que va donar un títol de rey.»

Refocilémnos los que no som confreres.

Lo valent y decidit diputat per Olot, nostre estimat amich senyor Llorens, se trova actualment en Bilbao, sent molt obsequiat per tots los correligionaris de aquella important vila.

No en va digué en *Said* en un dels números passats que «la farsa liberal es sempre més cómica y divertida, perque acostuma á anar acompanyada de *peronés* trencats, refredats de nás y de partidas á la montanya.»

Y en efecte; apenas transcorreguts quinze días, en Sagasta ja ha *pillat* un refredat de tots los diables.

Pero, no temi en Sagasta.

Que ja suhará dintre de poch temps.

Y de valent.

Ha estat á Madrid alguns días lo rey de Siam ó del *Ensiam*, com l'hi deyan á Madrid los catalans, y pareix que las corridas de toros l' hi han agradat molt poch.

Si que te mal gust.

Aquí, fins los gobernants s' entretenen á to-rejar lo país, y no 's cansan de clavarli ban-derillas. Hasta ensorrarlas fins á las tripas.

Aquell general que va tornar ab la cúa entre camas de Filipinas, ja 'l tenim embarcat en direcció á Cuba. A restablir lo seu nom y á curarse 'l fracás y carregat ab una forta bossa de cuyro y un joch de cartas.

L' hi desitjém felís viatge y per nosaltres, que no torni. Que cap falta ens fá.

Altre desgracia ve á afligirnos y á aumentar las moltas que pesan sobre nosaltres.

En las costas de Cuba ha naufragat lo vapor «Tritón». Quan tots los passatgers dormían, un cop de mar va incliná 'l barco sobre la banda de babor, produhint un pánich terrible. Al cap de mitja hora, el «Tritón» va anarsen á pico.

Los naufrechs son 120 y 'ls pochos que pogueren salvarse, fou á costa de grans penas y esforços, puig aquellas aguas están plenas de tiburóns que 's cebavan en los cossos de aquells infelissos.

Deu haigi preniat ab lo Cel als que han sucumbit tan horrorosament.

La pesadilla constant dels lliberals, de tots los gobernants y hasta de las institucions, es don Carlos.

Pobres lliberals si sabían la mitat de lo que pensan fer los carlins.

¡Ho dich?

Donchs, allá vá.

Primerament, penjar tots als lladres.

Segonament, agafar á tots los ministros y ex-

ministros y ferlos passejar per la Rambla arrastrant cinquanta quintars de cadenas.

Després, ficar á Sagasta dintre un sach y tirar-lo al mar perque las sardinas se 'l menjin.

Més tart, agafar ab uns amolls á Castelar y ficar-lo en una gavia de lloro y ferli menjar sargantanas.

Més endavant, fer tirar lo carretó dels gossos per en Moret.

Per últim, posarém un morrió á Morayta y Salmerón y 'ls llimarém las dents.

Y finalisarém la festa, tancant á Silvela y á tota la seva pandilla dintre de gavias dauradas ab un lleterero que digui: Rassa degenerada de taruguistas.

Y per apoteosis, furmigada solemne del palacio d' Orient.... y demás dependencias del Estat.

Ja ho sabeu, lliberals.

A perseguir carlistas tocan.

Lo próxim número será dedicat á D. Carlos de Borbón, ab bons dibuixos é interessant text y una portada.... hasta allá.

Y de doble tamanyo.

Y 'l senyor Mestre anirá de las festas.

Y 'ls noys, d' alló més mudats.

Y....

Y 'm descuydava de dirlos que valdrá 10 céntims.

Y modestia apart, serán ben empleats.

DE CASTELLAR

S. D. E. M. N.—Barcelona.

Molt senyor meu y estimat germá en Jesucrit: La correspondencia que va tenir la llaugeresa de escriurer en la penúltima senmana, ha produhit los efectes que eran de preveure.

Mes, una cosa feta no té remey, y jo, que no he de surtir en defensa de qui no coneix, vaig á dir-li alguna coseta que, com á bon vehí d' aquesta població, me veig obligat á manifestar.

Vosté diu que, coneixent á Castellar com coneix, no entent com poden surtir d' ell tans escriptors. Y aixó vol dir, que 'ns creu vosté una colla de burros. ¿Veu? Jo no havia escrit may en cap periódich, y fins vosté algunas vegadas m' havia dit *tonto*, y are 'm converteixo en escriptor. ¡Lo que son las cosas!

Y deixant apart lo fiasco de vosté, que, al combatre á Flistis, Lagartijo y demás, cau en pitjor pecat; y prescindint dels atachs indirectes que llena contra 'ls carlins sens que aquets l' hi preguntin quants anys té, apesar de que, per certs fets passats, tindrian dret á preguntarli, entro de plé á lo que més m' ha sulfurat de la seva carta.

Diu vosté, que, "baix l' amparo de la Excm. senyora Marquesa de Castellar, tothom se cuyda de cumplir sos debers", com volgüen dir: Tots los actes de *certs subjectes* s' han fet ab l' aplauso de la senyora Marquesa. Mes clar no pot ser.

Donchs, jo, com á bon vehí d' aquest poble, no puch deixar passar tal afirmació sens protesta, puig jo sé agrahir més de cor que de paraula los inmensos beneficis que de tal senyora hem rebut los fills d' aquet poble, y la beneheixo y admiro jo més per sos bons sentiments y virtuts, que per las sevas riquesas alguns altres que vosté sab molt bé.

Per lo tan, sápigam d' una vegada que, si vosté té gust de baixar á discutir certas miserias y tonterias, per lo que demostra tenir molt mal gust, baixhi sol y sens pretenir arrastrarhi á qui está molt per sobre de nosaltres, y en quan á prudencia, molt per sobre de vosté.

San Esteve de Castellar, 18 de Octubre de 1897.

LAUS DEO.

Soluciones á lo insertut en la senmana anterior.

Xarada: Voluntari.

Acróstich: S A C A N E L L
L L A U D E R
B E R R I Z
M E L G A R
L L O R E N S
S A N Z

Geroglífich: Marqués de Tamarit.

Geroglífich comprimit: Centellas.

Establecimiento Tipográfico, Casanova, 13; Barcelona.